

Anàlisi del tractament als mitjans de comunicació de la prostitució i el tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual

Mavi Carrasco Rocamora

Marta Corcoy Rius

Cristina Guiu Monte

Montserrat Puig Mollet

Associació de Dones Periodistes de Catalunya

Febrer de 2018

Amb el suport de:

INDEX

0. Introducció	3
1. Metodologia:	4
1.1. La mostra	4
1.2. Base de dades. Els indicadors i les variables	4
2. L'anàlisi:	6
2.1. Unitats informatives	6
2.2. Gèneres	6
2.2.1. Els articles d'opinió	7
2.3. Informacions. Contingut redaccional	7
2.4. Les fotografies	16
2.5. Les fonts	18
3. Els titulars	21
4. Conclusions	25

0. INTRODUCCIÓ

L'anàlisi que presentem sobre el tractament que fan els mitjans de comunicació del tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual i de la prostitució parteix de l'anàlisi que vam realitzar els anys 2013, 2014 i 2015 i que va servir de base per elaborar les recomanacions sobre *El Tractament de la prostitució i el tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual als mitjans de comunicació*. Aquestes recomanacions han estat impulsades per l'Agència ÀBITS, de l'Ajuntament de Barcelona, amb la col·laboració de l'Associació de Dones Periodistes de Catalunya (ADPC) i van entrar en vigor a principis de l'any 2015.

Les recomanacions contenen 15 punts que tenen com a principals objectius:

- Afavorir un tractament mediàtic igualitari de dones i homes quan abordem el fenomen de la prostitució.
- Evitar possibles relacions de desigualtat que es puguin donar en el tractament de la prostitució i l'explotació sexual als mitjans de comunicació.
- Avançar en el respecte de la dignitat de les dones i conseqüències de les diferents formes de violència masclista, en especial en casos de tràfic i explotació sexual de dones i nenes.

A partir de l'aplicació de 25 indicadors elaborats tenint en compte aquestes Recomanacions i també de la nostra experiència en l'anàlisi de continguts de mitjans hem extret unes conclusions generals, que presentem en aquest document, sobre com els mitjans generalistes van tractar durant el període analitzat aquest fenomen. En aquesta recerca presentem els resultats del 2017 i prèviament també vam analitzar el 2016, per tant es tracta d'una recerca continuada.

1. METODOLOGIA

1.1. La mostra

Per a l'anàlisi hem considerat els següents mitjans en paper.

En format paper:

- **La Vanguardia**
- **El País**
- **El Periódico de Catalunya**
- **El Punt Avui**
- **ARA**
- **ABC**
- **El Mundo**

El període de l'anàlisi inclou tot el 2017

La recollida de dades

Per recollir les dades que després ens permeten fer una anàlisi de com es publiquen les informacions hem elaborat una base de dades que està configurada a partir de variables i indicadors que detallem a continuació:

1.2. Base de dades. Els indicadors i les variables

1. Nom del Mitjà
2. Data
3. Portada
4. Títol de la notícia en portada
5. Secció
6. Pàgina
7. Títol
8. Avantítol/subtítol
9. Extensió
10. Autoria. Home-Dona
11. Gènere: informació/opinió
12. Tipus d'informació
13. Tipus d'opinió

14. Contingut de la informació (accions judicials, policials, polítiques, socials, prostitució altres països, històries de vida)
15. Subjectes de la notícia (dones que exerceixen la prostitució; dones víctimes de TEH i explotació sexual...)
16. Tipus de prostitució (forçada, voluntària...)
17. Fet migratori de la persona que exerceix la prostitució, del client i del proxeneta
18. Fonts. Tipus i número (Institucionals, policials, judicials, sanitàries, veïnals, expertes, entitats, ajuntament, les dones que exerceixen la prostitució, altres).
19. Fotografies. Tipus (Recurs: carrer o edifici, dones que exerceixen la prostitució, proxenetes, clients, càrrecs electes, veïns/es, policia)
20. Subjecte de les fotografies. Reconeixement dels i les protagonistes de les imatges. Es pot identificar a la dona que exerceix la prostitució, al client, al proxeneta?. Quina imatge va pixelada?
21. Sinònims de prostitució
22. Sinònims de dona que exerceix la prostitució
23. Sinònim del client
24. Sinònims del proxeneta
25. Observacions

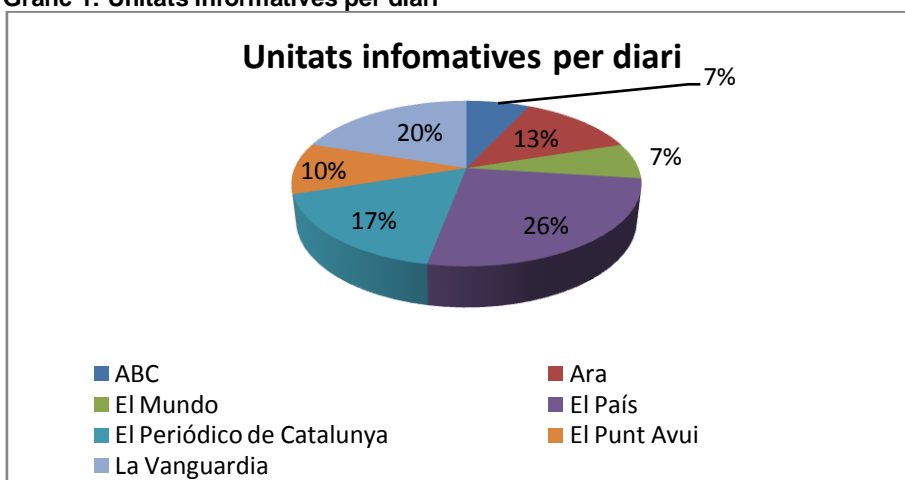
2. L'ANÀLISI

2.1. Unitats informatives

De la mostra escollida (veure metodologia) hem obtingut un total de 97 unitats informatives publicades a 7 diaris generalistes catalans o bé diaris estatals amb edició a Catalunya: ABC, ARA, El Mundo, El País, El Periódico de Catalunya, El Punt Avui, i La Vanguardia.

El percentatge d'unitats informatives publicades per diari es distribueix de la següent manera:

Gràfic 1: Unitats informatives per diari

El Mundo i *l'ABC* són els dos diaris que menys informacions sobre prostitució han publicat. En canvi *El País*, amb més d'un quart de tota les notícies publicades, és el diari que més espai ha dedicat a aquest tema.

2.2. Gèneres: opinió / informació

El 86% de les informacions són purament informatives o reportatges. Per tant, el 14% de les notícies són articles d'opinió.

2.2.1. Els articles d'opinió

Només 4, dels 7 diaris han publicat articles d'opinió: *l'ARA*, amb el 36%; *El País* amb el 21%; *El Periódico de Catalunya* amb el 29%; i, *La Vanguardia*, amb el 14%.

- Tipus d'opinió

Entre tots els articles d'opinió publicats només trobem una editorial (7%) publicada el 18/04/2017, i un article de la Defensora del Lector, Lola Galán, del dia 23/04/2017, ambdues de *El País*. L'editorial tracta sobre la l'explotació sexual i el tràfic de persones; l'article de la Defensora del lector és un comentari en contra dels anuncis de contacte.

La resta, el 86%, són articles d'opinió o columnes.

Cal destacar que l'aparició d'articles d'opinió està lligat a l'actualitat, a aquells fets que han ocupat espais al diari ja siguin aprovació de normatives, desmantellament d'alguna xarxa d'explotació... A diferència d'altres anys, el debat de la legalització no s'ha obert i més aviat s'ha tractat el tema de l'explotació sexual i del comerç sexual, a més ha ressorgit el tema al voltant de l'ordenança de Barcelona. Malgrat aquesta tendència hem pogut llegir un article de la Laura Freixa publicat a *La Vanguardia* el 14/12/2017 a favor de l'abolició de la prostitució.

- Qui signa l'opinió? Diferències entre homes i dones?

Exceptuant un article publicat al diari *El Periódico* el 12/06/2017 signat per l'actual tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Barcelona, Jaume Asens, la resta d'articles corresponen a col·laboradores habituals dels mitjans tot i que no totes les autories corresponen a periodistes. Destaquen els articles de persones expertes com la filòsofa Amelia Valcárcel o la psicòloga Alba Alfageme.

Casualment, l'article d'Asens, és l'únic que trobem signat per un home. Així, podem observar com l'opinió masculina respecte al tema de la prostitució decau ja que si els homes signaven a l'any 2015 el 43% dels articles, l'any 2016 va baixar al 10% i la xifra baixa fins el 8% a l'any 2017.

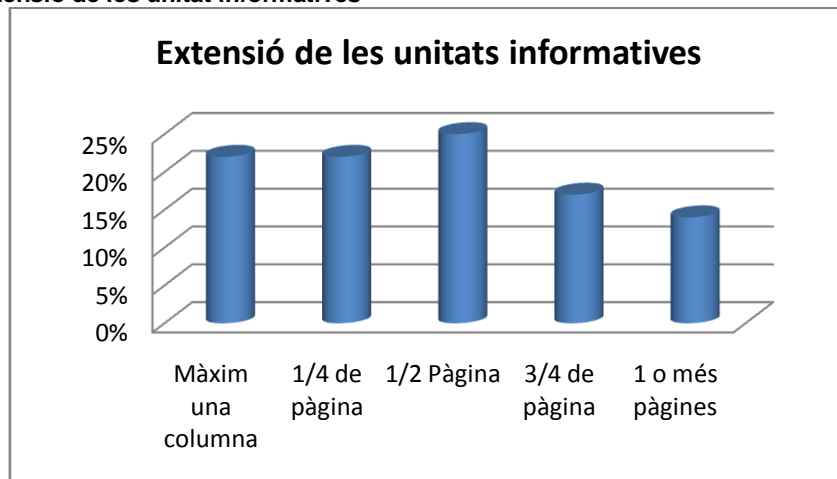
De la lectura completa dels articles d'opinió, ja sigui dels signats pels o les columnistes habituals del diari, per persones expertes, professionals i/o responsables polítics no hem detectat cap diferència significativa d'enfocament o on posen l'accent entre si són homes els qui opinen o dones.

2.3. Les Informacions

- Extensió

Si observem el següent gràfic ens adonarem que no podem establir una tendència sobre l'extensió de les informacions sobre prostitució en l'edició d'enguany.

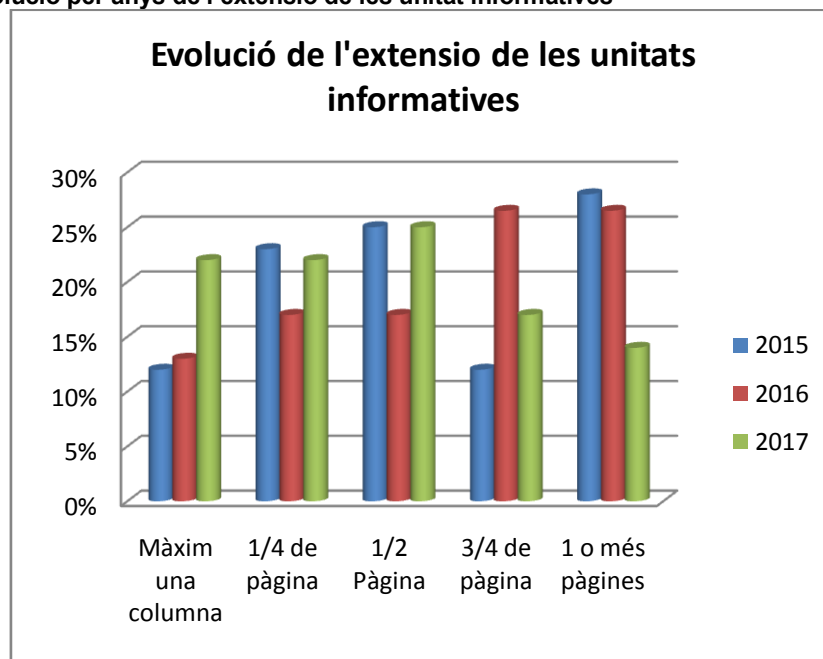
Gràfic 2: Extensió de les unitat informatives

El ventall que observem és petit i va del 14% de les informacions amb una extensió igual o superior a una pàgina sencera fins el 25% de les notícies que ocupen 1/2 plana.

Si comparem els resultats amb les obtinguts al 2015 i 2016, observem canvis significatius: les informacions amb una extensió més gran han baixat.

Gràfic 3: Evolució per anys de l'extensió de les unitat informatives

D'altra banda, de l'anàlisi realitzat no es pot despendre cap tendència clara respecte a quines temàtiques dins de totes les vessants des de les quals es pot tractar la prostitució als mitjans són aquelles amb una major extensió. Les informacions sobre prostitució apareixen quan entren a la agenda informativa: una batuda important, el judici d'un cas, debats polítics sobre mesures o regularització... Així doncs, no hem pogut observar que depenent del tipus d'informació: una acció policial, judicial, política s'atorgui més o menys espai a la informació.

- Tipus d'informació

Segons el que hem analitzat podem dir que les informacions sobre prostitució més aparegudes als mitjans responen bàsicament a un d'aquests ítems:

Accions policials: aquelles notícies en les quals el fet principal són batudes, detencions... etc.

Accions polítiques: agrupen aquelles notícies que tracten sobre les iniciatives polítiques, com la imposició de multes, i les reaccions, declaracions, contradecaracions i debats que els càrrecs electes estableixen entre ells.

Accions judicials: fa referència a aquelles informacions que tracten sobre decisions judicials, desenvolupament o final d'un judici... etc.

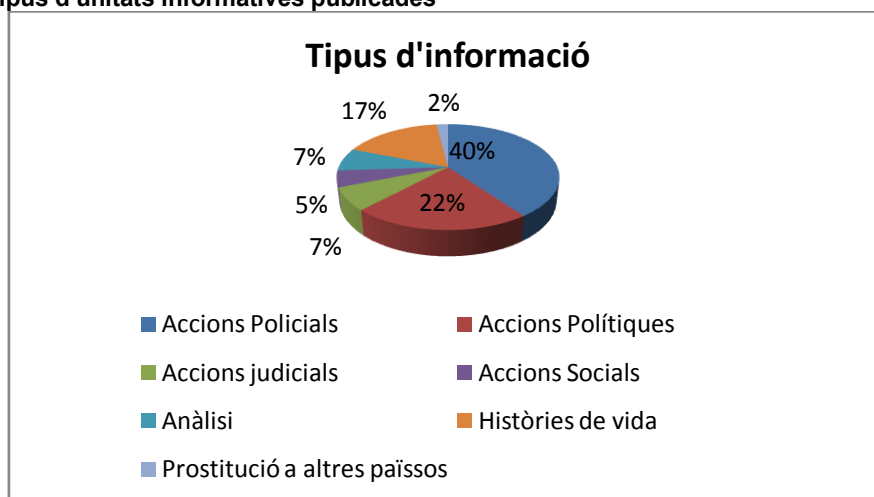
Accions Socials: agrupen a aquelles informacions que recullen les iniciatives, protestes, manifestacions i accions de la societat civil, inclou també aquelles que duen a terme el mateix col·lectiu de dones que exerceixen la prostitució.

Anàlisi: agrupen a aquelles informacions que fan una radiografia més de caire sociològic i aporten dades de la prostitució al nostre país o d'alguns dels seus aspectes: consumidors, beneficis del negoci del sexe...

Històries de vida. Relats en primera persona de dones que es troben en situació de prostitució o explotació sexual.

Prostitució a altres països. Experiències sobre la prostitució a altres països: normativa...

Gràfic 3: Tipus d'unitats informatives publicades

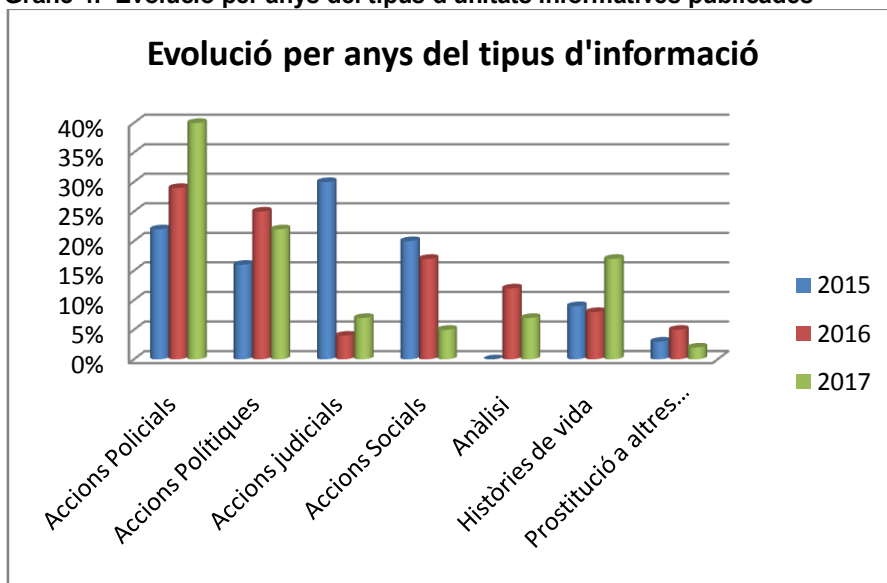

Les informacions més nombroses, el 40%, pertanyen a la categoria d'accions policials. La segueixen les informacions sobre accions polítiques amb el 22% del total.

Els reportatges sobre històries de vida sumen el 17% de totes les informacions. Majoritàriament són peces que donen testimoni de dones que han estat explotades sexualment. Considerem aquestes informacions positives ja que poden ajudar a la sensibilització.

Si comparem l'evolució del tipus d'informació al llarg dels darrers tres anys, observem una tendència clara: les informacions sobre les accions policials són les més nombroses. La resta de categories varien segons la conjuntura social i política. Per exemple, l'any 2015 les nombroses informacions sobre accions judicials van venir donades pel judici als bordells Saratoga i Riviera de Castelldefels. Així, les informacions sobre accions socials, que aquest any han estat escasses respecte a anys anteriors, són el resultat de la mobilització ciutadana davant de diverses accions polítiques com les ordenances de Barcelona o a la publicació de reportatges polèmics com el de la prostitució al Raval.

Gràfic 4: Evolució per anys del tipus d'unitats informatives publicades

- On surt publicada la informació? Seccions i portades

Seccions

El 74% de les informacions es publiquen a les seccions que amb diversos noms els diaris engloben en el que coneixem com a societat (37%) i a les seccions de política (37%). Un 14% de les unitats publicades s'ubiquen en les seccions que fan una divisió territorial i que tant engloben informacions polítiques com d'altre contingut. (Catalunya, Gran Barcelona, Ciutats,...).

En l'anàlisi de les dades obtingudes no podem establir que hi hagi una correspondència entre el tipus d'informació i la secció on es publica. Així, podem trobar històries de vida o informacions de tipus d'accions policials tant a la secció de societat com a la de política. Si bé és cert, que les accions socials si que acostumen a aparèixer a les seccions de societat.

La resta d'informacions es van publicar a la secció de cultura de *La Vanguardia* el 13/11/2017 i la secció "l'entrevista" del diari *ARA* el 3/11/2017 i el 12/12/2017. La primera entrevistada és una prostituta independent; la segona entrevista és per Mabel Lozano, directora de cinema i guionista. La notícia de *La Vanguardia* va sobre la publicació del llibre de Rafael Jiménez "*La núvia morta al país del vent*" que tracta sobre el món de la prostitució i les màfies.

Cal destacar dos d'informacions publicades els dies 1/12/2017 al diari *El Periódico de Catalunya* a la secció "Tema del dia". Aquesta secció ocupa les primeres pàgines del diari i desenvolupa un tema destacat a la portada. Els temes que tracten poden ser de qualsevol caire: polític, social, cultural.

Portades

Només un **2%** de totes les informacions publicades es destaquen a la portada. Es tracta de dues notícies publicades a *El País* el 17 i 18 d'abril. Les dues versen sobre el mateix fet: l'explotació sexual i les coaccions que reben les víctimes a través de diferents mètodes com el vudú.

També s'han publicat 2 contraportades que representen el 2% de les informacions: una al diari *El País* el 17/09/2017 i l'altra al *El Mundo*, el 7/11/2017. La primera explica el perfil de la víctima d'explotació sexual i la segona és una entrevista a una ex-prostituta.

Si comparem aquestes dades amb les obtingudes a les edicions anteriors podem observar una davallada de les informacions destacades a portada. Hem passat del 6% del 2016 a un 2% el 2017. A més, malgrat que l'any passat no es va publicar cap contraportada, sí es van destacar un 4% de notícies a portades interiors. Així, les notícies destacades sumaven un 10% mentre que aquest any les informacions destacades sumen només un 4%.

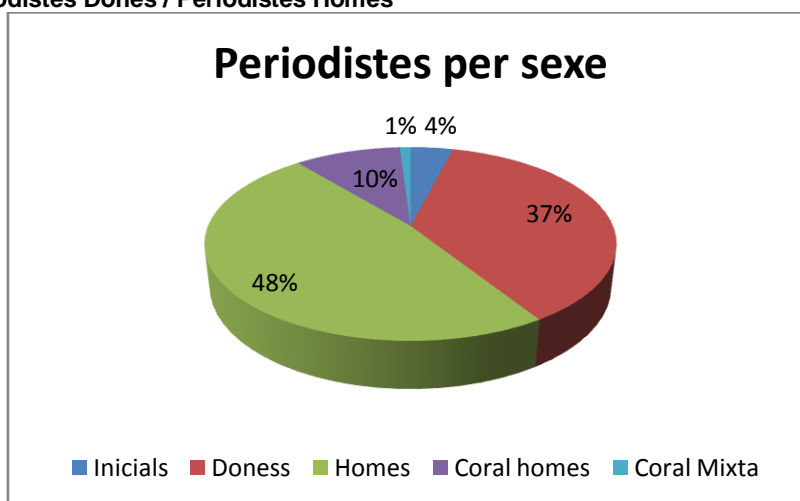
- Qui signa la informació? Diferències entre homes i dones?

La primera dada a destacar és que el **14 %** de les informacions publicades sobre prostitució no venen signades: o bé són informacions de "redacció" (11%) o directament són informacions d'agència (1%). A més, un 2% de les notícies no tenen cap autoria.

La gran majoria de les informacions que no venen signades per un o una periodista són breus o tenen una extensió de com a màxim un columna. Aquesta dada millora considerablement el resultat obtingut l'any 2016, quan el 40% de les informacions sense cap signatura tenien una extensió de mitja plana o més.

D'altra banda, hi ha més periodistes homes o periodistes dones cobrint aquest tipus d'informació?. Observem el següent gràfic:

Gràfic 5: Periodistes Dones / Periodistes Homes

El 48% de les informacions (amb signatura) sobre prostitució han estat elaborades per homes. Les dones periodistes signen el 37%. A més, trobem un 11% de peces

escrites de forma coral (més d'un periodista) de les quals la gran majoria estan signades per un equip de 2 homes (10%), només trobem un notícia firmada per un home i una dona (1%). Tenim en compte això, podem afirmar que pràcticament el 60% de les unitats informatives estan signades per homes.

Un 4% de les informacions venen signades per inicials que no hem pogut associar a cap periodista.

A l'hora d'informar no es veu que hi hagi diferències destacables pel fet de que el periodista sigui una dona o un home. Les diferències més evidents venen donades sobretot per la línia editorial del mitjà.

- Com presenten els mitjans la prostitució? De quin tipus de prostitució parlen els mitjans: explotació sexual o prostitució voluntària?

Majoritàriament les informacions sobre prostitució apareixen publicades quan hi ha un debat polític sobre el tema, alguna acció policial en contra de xarxes d'explotació sexual o accions judicials.

Si aquestes accions agafen prou rellevància mediàtica es poden publicar altres tipus de informacions i reportatges que intentant analitzar de manera una mica més profundament el fenomen... malgrat que no és el més usual.

En aquesta edició i a diferència dels estudis d'anys anteriors, no hi ha hagut un fet que hagi esdevingut molt mediàtic i que hagi provocat altres informacions al seu voltant. Tampoc hi ha hagut grans operacions contra el desmantellament de les màfies d'explotació sexual. Tot i així, podem observar que el cas de l'ordenança en contra del macro prostíbul de Mataró va tenir un ressò important. També hem observat que les informacions posen l'accent en què les dones víctimes d'explotació sexual augmenten independentment de si hi ha una batuda per desmantellar una xarxa.

Prostitució forçada o voluntària

El 68% de les unitats informatives publicades no distingeixen entre prostitució forçada i voluntària, sinó que parlen del fenomen en general sense especificar res. Podem trobar en aquest grup la majoria de notícies incloses en la categoria de "Accions polítiques", que recullen les de les normatives municipals, i, aquelles que parlen de "Prostitució a altres Països".

També resulta difícil identificar en certes informacions incloses dins la categoria "Accions policials" però que no investiguen a una màfia o fan una batuda: com per exemple l'assassinat d'una prostituta al Raval al mes de desembre –mai s'especifica si la dona exercia voluntàriament o no- o la detenció d'unes prostitutes per estafar a clients al mes d'octubre. Ambdues notícies van sortir publicades en diferents mitjans de la mostra.

El 30% de les informacions, però, parlen clarament de prostitució forçada. Són principalment, notícies que corresponen a la categoria abans esmentada de "Accions policials". Així, són informacions sobre operacions de la policia contra xarxes

d'exploració sexual i tràfic de persones. I, clarament, utilitzen aquestes paraules para definir-les. Les "històries de vida" i els reportatges de sensibilització, també manifesten obertament que parlen de prostitució forçada. Finalment, trobem alguna sentència judicial o mesures polítiques en contra de l'exploració.

Finalment, només el 2% de les informacions parlen clarament de prostitució voluntària. Correspon a dues notícies publicades al diari ARA el 13/09/2017, on es parla del tancament d'un pis autogestionat per les pròpies prostitutes; i el 03/11/2017, on s'entrevista a una dona que exerceix voluntàriament la prostitució

Aquestes dades semblen confirmar la tendència que es va iniciar a l'any 2016 i que s'allunyava dels resultats dels estudis anteriors.

Gràfic 6: Prostitució forçada/ Prostitució voluntària

D'altra banda, les informacions tampoc acostumen a distingir entre prostitució al carrer, a pisos o bordell... Es limiten a fer esment d'aquesta qüestió quan el fet informatiu així ho requereix, com per exemple quan la policia desarticula una xarxa d'exploració sexual que actuava a bordells o que tenia pisos...

Finalment, malgrat que implícitament queda clar que exercir la prostitució no és un delictes cap notícia ho especifica.

- Com presenten a les dones que exerceixen la prostitució el mitjans?

En el 100% de les unitats informatives que parlen de les accions policials, judicials i polítiques contra de xarxes d'exploració sexual, les dones en situació de prostitució són consideres com a víctimes. Així, en el text de la notícia trobem expressions que ho indiquen: des d'alliberar, forçar, obligar... fins a la mateixa paraula de víctima. També ha començar a sorgir de forma reiterada l'expressió esclaves sexuals. Així per exemple El país va publicar una sèrie de reportatges durant el mes d'abril sota l'avantítol "Esclavos en España".

En el 2017, no hem trobat cap unitat informativa on les pròpies dones que exerceixen la prostitució es reivindicuin i protagonitzin una informació, si exceptuem els testimonis i les històries de vida que com ja hem indicat representen el 17% de les informacions publicades.

Tot i així, una part important de les unitats incloses en aquesta categoria, les dones no són les que relaten la seva història, sinó que mitjançant altres fonts, el/la periodista relata l'experiència d'aquestes dones. Aquestes informacions representen el 36% de les informacions incloses dins la categoria "històries de vida"

- Com anomenen els mitjans les dones que exerceixen la prostitució?

Depenent del tipus de notícia podem observar, seguint el mateix plantejament que en els apartats anteriors, diferents maneres d'anomenar a les dones que exerceixen la prostitució.

Primer grup: (quan la notícia parla clarament de prostitució forçada):

- Víctimes
- Persones sotmeses a explotació sexual
- Dones obligades a prostituir-se / dones obligades a practicar la prostitució
- Esclaves sexuals
- Dones explotades
- Persones obligades a exercir la prostitució
- Persones per a l'explotació sexual
- TEH amb finalitat d'explotació sexual, la menys utilitzada però que també apareix en alguna ocasió.

Segon grup: (quan la notícia parla clarament de prostitució voluntària)

- prostituta

Tercer grup: (resta d'informacions)

- Prostitutes
- Meretrus
- putes
- Dones que exerceixen la prostitució

Ara bé, aquesta diferenciació de paraules per tipus de notícia no és estanca, és a dir, que en una mateixa notícia podem trobar paraules que aquí hem separat en diferents grups. Per exemple, en una informació sobre una operació policial sobre un xarxa d'explotació sexual, podem trobar com a sinònims dones víctimes i prostitutes.

Així, podem afirmar que la paraula més utilitzada és la de prostituta.

- Com presenten i anomenen els mitjans als altres "protagonistes" del fenomen?

El 19% de les unitats informatives sobre temes de prostitució esmenten, tot i que no sempre com a subjectes protagonistes del fet, als clients. Aquesta dada és una mica superior a de l'any passat, 16%, i molt superior a la del 2015 que només eren el 4% de les notícies.

Ara bé, cal esmentar que més del 62% d'aquestes informacions fan referència a un sol fet informatiu: l'assassinat d'una prostituta al barri del Raval a Barcelona a mans del seu client. Així, l'usuari de sexe de pagament no apareix a la informació per ser un consumidor de prostitució si no pel fet d'haver comés un assassinat.

Tot i això cal destacar algunes unitats informatives en les quals els clients apareixen com a protagonistes per ser consumidors de sexe de pagament, com per exemple el reportatge publicat a El País el 17/04/2017 sobre el model suec de lluita contra la prostitució que penalitza al client; la notícia apareguda a El Punt Avui el 26/09/2017 sobre la multa que l'ajuntament de Gavà ha imposat a 60 clients de prostitució; o el text de l'ARA del 05/03/2017 on es descriu un perfil de l'usuari de prostitució i conclou que qualsevol homes pot ser-ho.

Proxenetes, explotadors i traficants, apareix com a subjecte de la informació en la majoria de notícies que narren les operacions policials contra xarxes i màfies. Normalment, s'acostuma a utilitzar com a sinònims aquestes paraules. Enguany, per la conjuntura de les pròpies informacions, hem trobat mares i famílies senceres que actuen com a proxenetes i els mitjans han subratllat aquest fet.

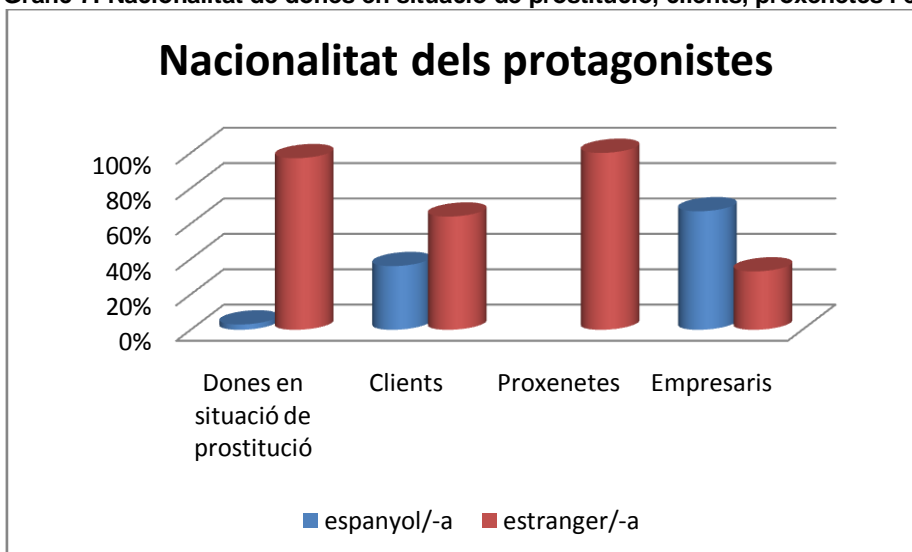
D'altra banda, menys del 5% de les notícies parlen dels empresaris de la prostitució. Aquest percentatge ha estat més alt que en les edicions anteriors de la recerca a causa de la informació del tancament d'un bordell de nines de silicones a Barcelona. Normalment, no se'ls defineix com a proxenetes sinó com a empresaris o propietaris dels negocis.

2.3.1. El fet migratori

El 63% de les unitats informatives publicades durant el 2017 no especifiquen la nacionalitat de les dones que exerceixen la prostitució. Aquesta xifra puja fins al 87% en el cas dels clients i al 93% en el cas dels proxenetes i empresaris.

En el següent gràfic podem observar quan els mitjans subratllen la nacionalitat dels protagonistes.

Gràfic 7: Nacionalitat de dones en situació de prostitució, clients, proxenetes i empresaris

En el cas de les dones en situació de prostitució, quan es destaca la dada, aquesta es fa perquè la dona és estrangera. Aquesta dada no sobta tant si pensem que la major part de les notícies, com hem pogut observar en els apartats anteriors, fan referència a operacions policials per desmantellar xarxes d'explotació internacional. Això també explica que el 100% dels proxenetes que apareixen siguin estrangers.

Respecte als clients, cal destacar que el 64% d'unitats informatives que esmenten nacionalitat dels mateixos parlen d'un únic cas: el client del Raval, d'origen italià, que va assassinar a la dona en situació de prostitució. L'altre 36% de notícies també fa referència a un mateix fet: un professor acusat de prostitució de menors.

2.4. Les fotografies

El 55% de les unitats informatives de la mostra van acompanyades per algun tipus de recurs gràfic, ja sigui una il·lustració, una infografia, o bé, en la majoria dels casos per una o més fotografies.

En un 35% del total de fotografies publicades (s'ha de tenir en compte que hi ha informacions que venen acompanyades per més d'un recurs gràfic) apareixen una o més persones que són identificades com a dones que exerceixen, han exercit de forma voluntària la prostitució o han estat víctimes d'explotació sexual. D'aquestes, el 13% són prostitutes que protagonitzen actes reivindicatius com la participació en manifestacions; i el 26% són dones que donen testimoni de la seva experiència.

Com a punt positiu hem d'apuntar que, quan es tracta de víctimes d'explotació sexual, als peus de les fotos es subratlla aquest fet.

Els clients només han aparegut en una fotografia, aquesta havia estat feta de lluny i no se'l reconeix. L'home surt a la fotografia junt a la dona en situació de prostitució.

Una situació semblant observem en el cas dels proxenetes, només apareixen en 3 fotografies, i sempre acompanyats per dones en situació de prostitució. En les 3 fotos es pot reconèixer a les persones.

Cal destacar:

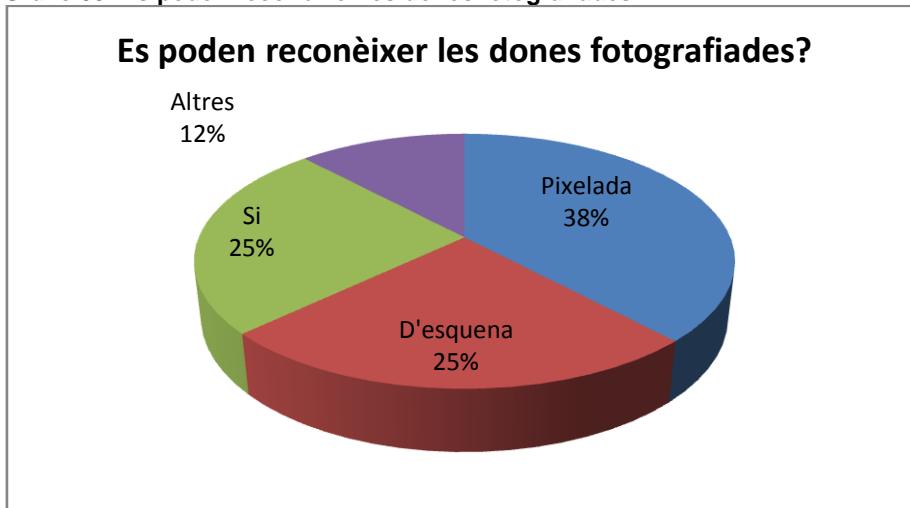
- No s'han publicat fotografies amb sexe explícit;
- No hi ha la típica foto d'una operació policial on es veuen les noies víctimes d'explotació sexual al costat de la policia;
- Pràcticament el 100% de les fotografies s'han fet al carrer o a les carreteres. No hi ha fotografies amb noies a l'interior dels prostíbuls.
- No podem saber l'edat de les dones fotografiades, així que no podem assegurar que no siguin menors d'edat.

També cal destacar les nombroses fotos de recurs que s'han fet servir en les notícies de l'any 2017: fotos de bordells, pancartes, o el lloc on vivia la prostituta assassinada al Raval.

- Podem reconèixer i identificar a les persones que apareixen a les fotografies?

El 25% de les fotografies on surten les dones, a aquestes se les pots clarament identificar. Només en un 38% dels casos, surten amb les cares pixelades o desenfocades. Aquesta bona pràctica ha crescut exponencialment ja que l'any passat només un 16% de dones fotografiades tenien la cara pixelada.

Gràfic 08: Es poden reconèixer les dones fotografiades?

En un 25% de les fotografies les dones surten d'esquena.

En un altre 25%, a les dones se les reconeix perfectament. La gran majoria d'aquestes fotografies pertanyen a actes reivindicatius i/o testimonis.

En un 12% de les fotografies les dones surten amb la cara tapada amb les mans o dins d'un vehicle i no se les pot reconèixer.

Respecte, als clients, com ja hem comentat apareixen juntament amb les dones en situació de prostitució i no se'ls pot reconèixer perquè pràcticament no se'ls veu. D'altra banda, als proxenetes se'ls pot reconèixer en totes les fotografies.

I finalment, no podem assegurar que les fotografies siguin o no robades. Podem intuir, sobretot a les fotos de carrer i dels vorals que són fotos robades, però no tenim elements per saber si el fotògraf va demanar permís o no.

2.5. Les fonts

El primer que cal destacar és que un 5% de les unitat informatives no utilitzen cap font si no comptem el propi mitjà i/o periodista com una d'elles. Això significa 6 punts menys que en l'any 2016.

Les font més utilitzades són les institucionals, 32% del total de fonts, seguides per les policials i les fonts expertes amb el 26% i el 16%, respectivament.

Les dones en situació de prostitució representen el 10% de les fonts utilitzades a les unitats informatives. Acostumen a ser dones que expliquen la seva història i experiència i/o reivindicacions.

Si comparem aquestes dades amb els estudis anteriors podem observar un retrocés: tant les persones expertes com la veu de les dones en situació de prostitució han perdut pes com a font informativa. En l'edició anterior, les fonts expertes eren les més nombroses amb un 28% i les veus de les dones representaven el 15%, 5 punts més que en l'edició d'enguay.

3. ELS TITULARS

Titulars de les informacions analitzades segons mitjà i data. Any 2017

La Vanguardia

Setge als clubs de cites. 27/01/2017
El focus en les víctimes. 27/01/2017
Ho vull, ho tinc. 27/01/2017
Una noia es prostituïa a canvi de 15 euros o menjar per al seu germà a Almeria. 09/02/2017
Un bordell a Barcelona amb nines sexuals. 02/03/2017
Una xarxa oferia la virginitat d'una menor per 5.000 euros. 12/03/2017
"Jo només volia ser perruquera". 18/03/2017
Desmantellada una facció de la màfia xinesa que traficava amb dones. 20/04/2017
Mataró perd el litigi pels dos macroprostíbuls. 31/05/2017
Mataró maniobra per eludir la implantació de dos macroprostíbuls. 04/06/2017
Barreres de formigó contra la prostitució. 03/08/2017
Cop a la prostitució. 29/09/2017
Detenidas 23 personas por estafas en clubs de alterne. 15/10/2017
Mares desprotegides. 03/11/2017
El cas de Portbou. 13/11/2017
L'Ajuntament de Mataró endureix la normativa contra els prostíbuls. 06/12/2017
Una dona, assassinada d'un tall al coll al Raval. 11/12/2017
Detingut el presumpte autor de l'assassinat d'una dona al Raval. 13/12/2017
Esclaves i caixes pintades. 14/12/2017

El País

Colau evita multar la prostitución callejera. 08/01/2017
Umbrales de 'meublés' como piezas de exposición. 04/02/2017
Condenado por asesinar a una prostituta para robarle. 15/03/2017
La policía investiga si un cliente mató a una prostituta. 03/03/2017
El burdel de "Sex Doll" echa el cierre. 16/03/2017
4.430 víctimas de esclavitud sexual, liberadas en cinco años. 17/04/2017
4.430 víctimas de explotación sexual afloran tras los cambios legales. 17/04/2017
Cuando pagar por sexo es delito. 17/04/2017
Sometidas con violencia y vudú. 18/04/2017
Trata de personas. 18/04/2017
"La gente lloraba al oír el nombre del capo". 18/04/2017
Prostituida a cambio de 2,50 euros. 18/04/2017
Sobrevivir a la explotación sexual. 19/04/2017
Adolescentes para robar y casarse. 19/04/2017
La mafia china: del textil a las plantaciones de marihuana. 20/04/2017
La red china está acusada de explotar a 22 mujeres. 20/04/2017
Publicidad con luces rojas. 23/04/2017
Las prostitutas elogian a Colau por dejar de multarlas. 03/06/2017
La agenda sobrevenida del feminismo. 13/06/2017
La CUP ocupa un edificio municipal para una entidad de prostitutas. 13/09/2017

"Una prostituta sobrevive cuando está callada". 17/09/2017
Barcelona impulsa ayudas para trabajadoras sexuales 'trans'. 11/10/2017
La mitad de las prostitutas de Barcelona son víctimas de trata. 24/10/2017
"Compré y vendí mujeres como si fueran ganado". 12/11/2017
Detenido el presunto asesino de una prostituta en El Raval. 12/12/2017

El Punt Avui

Operació contra l'explotació sexual de dones. 11/04/2017
Cop a l'ordenança contra els bordells a Mataró. 30/05/2017
Mataró confia en poder mantenir el vet contra els macroprostíbuls.
03/06/2017
Dues víctimes de tràfic de persones declaren a l'Audiència. 11/07/2017
Ofensiva de Mataró per tenir a ratlla els bordells. 25/07/2017
Fan fora les prostitutes de la carretera. 19/09/2017
Gavà multa 59 clients de prostitutes. 26/09/2017
Es redueix el nombre de dones a la C-31. 26/09/2017
Troben una dona degollada en un pis de Ciutat vella, a Barcelona.
11/12/2017
Es lliura un client d'una prostituta morta a Ciutat Vella. 13/12/2017

El Mundo

"Los hombres no quieren ver lo que hay detrás de la prostitución".
02/01/2017
Obligada a prostituirse con 13 años. 09/02/2017
"Mi hija es virgen y no se prostituía... Yo soy una buena madre".
12/02/2017
La estrategia para vender prostitución. 22/02/2017
Implican a un magnate canario en una red de menores. 19/04/2017
Mataró intenta de nuevo frenar dos macroprostíbulos tras un revés del
Supremo. 04/06/2017
"La prostitución es un campo de concentración". 07/11/2017

El Periódico

Llibertat amb càrrecs per a una dona que prostituïa la filla de 13 anys.
09/02/2017
Soc puter. 06/02/2017
Detingut un professor d'institut per prostitució de menors. 25/02/2017
El bordell de nines de BCN, obligat a traslladar-se. 15/03/2017
Alliberades 21 esclaves sexuals a BCN i l'àrea metropolitana. 11/04/2017
Prostitució i ordenances. 12/06/2017
L'okupació del 'meublé' Oregon. 16/09/2017
Detingudes 16 prostitutes per estafar nou clients. 15/10/2017
Merlí, joves i prostitució. 25/10/2017
Serveis sexuals. 15/11/2017
La màfia de la prostitució apareix en un cotxe bomba a Viladecans.
01/12/2017
El misteri del bordell. 01/12/2017
Assassinada una prostituta a casa seva al Raval. 11/12/2017
Ser puta a Barcelona. 13/12/2017
Un arrestat per l'assassinat d'una prostituta al seu pis del Raval. 13/12/2017

Una família obligava a exercir la prostitució a la seva rellogada. 24/12/2017

ARA

Ni vells ni lletjos: qualsevol tipus d'home paga per sexe. 05/03/2017

Un 17% de les dones explotades ateses per SICAR són menors.

05/03/2017

Els compradors de sexe. 05/03/2017

Soc puta o soc nina?. 07/03/2017

El prostíbul de nines de silicona, tancat. 16/03/2017

"Ens multen pel que som, no pel que fem". 29/03/2017

L'aixopluc de l'explotació sexual. 31/05/2017

Geishes del segle XXI. 02/07/2017

Alliberades 16 dones explotades sexualment. 25/08/2017

Ciutat Vella tanca un pis autogestionat per prostitutes. 13/09/2017

"Ser puta és tractar amb la vulnerabilitat humana". 03/11/2017

Una prostituta mor assassinada acasa seva al Raval. 11/12/2017

"Com pot ser normal algú que va de putes?. 12/12/2017

ABC

Se prostituía con 13 años para pagar las copas a su madre. 09/02/2017

Un juez investiga a un docente por prostitución de cinco menores.

25/02/2017

25 detenidos por explotar sexualmente a 21 chicas. 11/04/2017

"Los jóvenes en Suecia ya no aceptan pagar por sexo". 02/04/2017

Cae una red que esclavizaba a transexuales con la prostitución. 15/08/2017

Vendían prostitutas tailandesas y ropa falsa en pisos turísticos. 06/09/2017

El proxeneta que sometía a las mujeres a operaciones estéticas.

24/12/2017

4. CONCLUSIONS

Les informacions sobre prostitució salten a la graella mediàtica sobre tot per dues raons: davant d'alguna operació policial contra les màfies i les xarxes d'exploració sexual; o davant d'alguna acció política com poden ser normatives municipals o, com ha succeït aquest any, amb la regulació de la normativa a Mataró per evitar la creació d'un macro prostíbul..

Quan aquestes notícies tenen suficient repercussió acostumen a promoure la publicació d'altres informacions vinculades que realitzen una anàlisi més profunda i, fins i tot, intenten sensibilitzar sobre el tema, com són les històries de vida i, reportatges sobre el funcionament de les màfies a nivell econòmic i la vulnerabilitat de les dones que són explotades per elles.

Malgrat tot això, es troben a faltar reportatges que analitzin la prostitució com a fenomen global i complex; que s'expliqui el context social, polític, econòmic i cultural que fa possible la prostitució; i mostri les relacions de poder i desigualtats de gènere entorn la prostitució: desigualtats econòmica homes-dones, educació afectivo-sexual, cosificació de les dones...

Pel que fa a les fotografies s'ha millorat el tema de que se les pugui reconèixer: en un 38% dels casos, surten amb les cares pixelades. En un 25% on surten les dones, a aquestes se les pots reconèixer però cal esmentar que es tracta de fotografies reivindicatives o d'històries de vida, no de dones en situació de prostitució. En cap cas es pot identificar els clients.

A diferència de les darreres edicions, les fonts d'expertes han perdut pes, de la mateixa manera, les dones en situació de prostitució també s'han emprat menys.

La secció principal on trobem les informacions sobre prostitució és a "Societat" i "Successos".

Quan es parla de xarxes o màfies d'exploració sexual queda ben clar que es tracta de prostitució forçada. En la resta d'informacions, aquesta diferència no es fa. Només en les informacions en les quals les dones fan les seves reivindicacions és diu obertament que és voluntària. A més, queda palès implícitament, però rara vegada explícitament, que l'exercici de la prostitució no és un delictes.

